

Értékelés: Látogatások alkalmával a tanulók rövid feljegyzést készítenek, melynek alapján házi feladatul dolgozatot írnak (fogalmazás). A született fogalmazások értékelésekor a kiválasztott tanuló munkáját felolvassa, társai véleményezik, kiegészítik s a nevelő leosztályozza.

Tapasztalatunk az, hogy nagyobb a látogatás eredménye, ha 3–4 megfigyelési szempontnál többet nem adunk. Több esetben a látogatások alatt a tanulókat 4–5 tagú brigádokra osztottuk. A brigádok tagjai azonos

megfigyelési szempontokat kaptak. Meglátásaikat közösen rögzítették egymást kiegészítve. Így volt tanulóink megfigyelése a legalaposabb, s így kaptuk tőlük a legértékesebb, legszínesebb beszámolókat.

Tantárgyunk sajátosságánál fogva úgy érezzük, legfontosabb az értékelésen keresztül is biztosítani a munka megszerettetését és a mezőgazdasági munka iránti érdeklődés felkelését.

Kiss Béláné—Abaffy Zoltánné
Tanárképző Főiskola, Pécs

MUTASD AZ OSZTÁLYOD, MEGMONDOM KI VAGY!

A kissé furcsának tűnő cím a valóság és a szólas-mondás keveréke. Gyakran elhangzik ez a megállapítás akár óráközi szünetekben — amikor a szaktanár megkeresi az osztályfőnököt: „az osztályod már megint...” — vagy egy-egy tantestületi értekezleten az elvégzett feladatok elemzésekor. Most nem az osztályfőnök személyes kapcsolatáról, hanem az osztálytermek, az iskola díszítéséről, dekorációjáról szeretnék felvetni néhány gondolatot. Talán azért, mert ez a kérdés — a sok fontosabb probléma között — kicsit háttérbe szorul, természetesnek vesszük, hogy van.

A dekoráció fontossága, jelentősége elsősorban az iskolai ünnepélyek alkalmával csúcsosodik ki leginkább. A díszítés, dekoráció állandó, rendszeres feladattá kell hogy váljon. Olyan eszköz a pedagógus kezében, amellyel nagymértékben irányíthatja tanítványainak széperzéskét, igényességét, aktivitását.

Melyek azok az általános elvek, amelyeket e munkában figyelembe kell vennünk?

1. A tartalom és a forma olyan egységet kell megkeresni és megtalálni, amelyek kölcsönösen kifejezik, kiegészítik egymást. (Pl.: osztályom a KMP. 50. évfordulójára összegyűjtött anyagot nagyméretű, kartonból kivágott, lécfalra felszögelt 50-es számban helyezte el. Nyilvánvaló, hogy az ötlet hasznosnak bizonyult, mert méreteinél és formájánál fogva a figyelmet egyidejűleg a tartalomra is ráirányította.)

2. Legyen a dekoráció minden esetben időszervi, vagy megelőző, vagy nagyon rövid időn belül követve az eseményeket. Sohasem az ünnepi alkalom előtt egy-két nappal készüljön, mert így kampányszerűségével sohasem éri el azt a célt, amiért készítjük. Vagy: egy-egy ünnepen készített fényképfelvételek csak akkor szolgálják az emlékképek a morális érzelmek erősítését, ha időben rögtön követik az eseményeket. Az egy-két napon be-

lül megjelent képek mintegy újbóli érzelmi átélésre készítetik a tanulókat.

3. Legyen változatos, színes, izléses, friss, hatásos, kifejező, ugyanakkor mértéktartó. Legyen tudatos és a tervezett, kívánt nevelési célt éppen az előbb említett tulajdonságaival érje el, és nem elsősorban szövegközpontúságával.

A megvalósításban az egyik legfontosabb feltétel a tanár irányító szerepe. A tanulói aktivitás növelésére, az esztétikai érzék fejlesztésére, az igényes válogatás megvalósítására gazdag lehetőségek kínálkoznak. Ha az irányítás céltudatos és rendszeres, akkor megérti a tanuló, hogy miért nem jó a félig beakasztott, kitépert kép, könyvlap, vagy a felületesen elkészített falikép, amely így nem kerülhet ki a megfelelő helyre. A gyűjtőmunkában tartalmas versengés csak akkor alakul ki, ha a tanulót érdekeltté tesszük a munkában. Pl.: igyekszik igényesen, képességeihez mérten jól megcsinálni a levélgyűjteményt, mert tudja, hogy csak így kap helyet a „Szép munkák” — kiállítófalán. Ezzel nyilván önbizalma, sikerélménye erősödik.

Iskolánkban kabinet-rendszerben tanítunk, ez a tény, több tekintetben növeli a tartalmak dekoráció fontosságát. A szaktanár, aki elsősorban gazdája a teremnek sok, tárgyhoz illő, abba beépülő, annak szépségeit ki-domborító, egyéni ötletet, elképzelést tud itt megvalósítani. Jó dolog az, hogy egy testületen belül gyakran invitáljuk egymást: „Gyere kész a terem, nézd meg!” Vagy: „Irodalmi anyagot találtam, tessék, Te vagy a magyáros, tudod használni.”

Nemcsak egymás munkájának, figyelemmel kísérése ez, hanem több ennél: a munkatársam megbecsülése, segítése, — mert a cél közös: színesebbé, változatosabbá, tartalmasabbá formálni óráinkat, munkánkat.

A tanulók ebben a munkában nagyon szívesen vesznek részt, megismerik a tanárt, annak érdeklődését és gyakran előfordul, hogy

meglehető jó ötletekkel jönnek, igénylik és várják a délutáni munkákat. Nagy öröm néha és jólesik, hogy kis zacskóban a tenyerembe teszik a szöveget, hozzák a Faipari Ktsz.-tól kért hulladék léceket, mert tudják, hogy örülök ennek és feltétele a munkának.

Néhány helyen van olyan téves szemlélet, hogy a dekorálás a rajztanár, az úttörő-vezető, vagy az osztályfőnök feladata. *Ez mindenki feladata!* Nyilván ebben az ő munkájuk jelentősége különösen megnő, de a segítségre szükségük van. Kétségtelen tény az, hogy a kivitelezési technikái része nem könnyű. Néha az újra is rátalál a kalapács, de ez velejár. Az ötlet megvalósítás nélkül nem sokat ér. Az az egészséges versengés, amely iskolánkban a díszítés, dekorálás terén kialakult, az egységes nevelés szempontjából rendkívül értékes és bizony vall minden osz-

tályterem vezetőjéről, tanulóiról, ahogy az ember egy iskolába belép sokat elárul az ott uralkodó munkaszellemről, munkaszíntről.

Bizony gyakran előfordul, hogy nem tudja az ember, hogy a sok szépről, hova nézzon.

Nem lenne reális, ha nem szólnék arról, hogy ez az eredmény mennyi munkát takar. Ritka az a látogató akit ez is érdekel, pedig velejár, sőt az is, hogy a munka lázában néha-néha még a zsebbe is belenyúlunk és néha még késő este is kalapácsületektől, fűrészeléstől hangosak a folyosók. Ezzel együtt hasznos, jó dolog ez, hiszen nemcsak környezünk lesz szép kellemes, hanem oktató-nevelő munkánk is mélyül, színesebbé, változatosabbá válik.

*Függ Tiborné,
Hódmezővásárhely,*

Zalka Máté Általános Iskola

MATEMATIKAOKTATÁS MINŐSÉGI CSOPORTOKKAL

A minőségi csoportok

A matematika oktatásában is jelentős előrehaladást eredményező módszer lehetne, ha az osztályon belül lehetőség nyílna egyidejűleg foglalkozni megfelelő szinten az osztály minden tanulójával.

Hat évi kísérletezésem tapasztalatai alapján írom megállapításaimat.

Több csoportra osztottam egy-egy osztály tanulóit tanulmányi eredményeik, előrehaladásuk alapján. Éles határ sokszor nincs a csoportok között, gyakran egybefonódik a közepesek és jobbak, illetve a közepesek és a gyengébbek csoportja. Néha még a gyengébbek között is akad olyan tanuló, aki a jobbaknak szánt feladatot választja.

Ismételten hangsúlyozom a kezdeti ülésrend átmeneti jellegét. Bármelyik csoportból át lehet kerülni a másikba.

Az általam kialakított csoportfoglalkozás néhány erénye és eredménye:

1. Motiváltabb óravezetés, élénkebb órák.
2. Produktív munkavégzés lehetősége. 3. Önállóságra, önismeretre való nevelés fokozottabb lehetősége. 4. A Tanterv követelményeinek maximális megvalósítása. 5. Időnyerés a felsoroltak megvalósítására.

Miért akadozik, pl. a programozás osztályfoglalkozásra való alkalmazása? Mert amíg a programozott oktatás kiválóan alkalmas egyéni tanulásra, továbbá alkalmas egy homogén szellemi színvonalon álló csoport foglalkoztatására, egyáltalán nem alkalmas egy heterogén összetételű osztály oktatására, ahol a jobbak előrehaladnak és lemaradnak a gyengébbek.

A csoportfoglalkozású órán az egész osztályt úgy foglalkoztatom, hogy senki nem ül értetlenül egy-egy feladat megoldása közben, mindenki a neki legmegfelelőbb színvonalú munkán dolgozhat.

Jut idő a csoportokkal való közvetlen foglalkozásra is bőven, és az önálló munkának is nagy lehetőségei vannak.

Egy témakör letanítását az alábbiakban hagyományos és csoportos oktatás szerint vizsgálom.

A 8. osztályban az egyenletmegoldás során a mérlegelv alkalmazása:

Hagyományos módszer.

1. A jobbak az első órán megértik a tanulat.

2. A következő órán a jobbak már önállóan oldanak meg egyenleteket. A gyengébbek még nem értik a módszert, kedvükért a tanár ismételten magyaráz, vagy nem veszi őket figyelembe és a jobbakkal foglalkozik.

3. A jobbak már nehezebb feladatok megoldására is képesek, ha az elmúlt órán megfelelően foglalkozhattak, de ha az így volt, az csak a gyengébbek rovására történt, tehát ezen az órán vagy a gyengébbekkel, a lemaradottakkal foglalkozik a tanár és akkor a jobbak tétlenkednek, vagy továbbra is a jobbakkal halad előre és fokozódik a gyengébbek lemaradása.

4. Nehezebb szöveges feladatokat is megoldanak a jobbak, de mivel közben a gyengébbekkel is kellett foglalkozni a nevelőnek, őket visszatartja. Lehetséges, hogy a nevelő továbbra is a jobbak kedvére foglalkozik a